

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАУКИ І ОСВІТИ

РІШЕННЯ

«Про підсумки розвитку національної системи освіти у 2017/2018 навчальному році та першочергові завдання на новий 2018/2019 навчальний рік»

м. Київ

5 вересня 2018 року

Заслухавши й обговоривши інформацію Міністра освіти і науки України Л. Гриневич, Першого Заступника Голови Комітету В. Співаковського, а також, враховуючи виступи інших учасників засідання про підсумки розвитку національної системи освіти у 2017/2018 навчальному році та першочергові завдання на новий 2018/2019 навчальний рік, Комітет відзначає, що центральним органом державної виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування протягом 2017/2018 навчального року та в рамках підготовки до нового навчального року було здійснено комплекс заходів фінансового, господарського, кадрового, науково-методичного та організаційного характеру.

Стратегічним досягненням 2017/2018 навчального року стало ухвалення Закону України «Про освіту» (5 вересня 2017 року), що забезпечує нормативне підґрунтя реформування системи освіти в цілому. Була також розроблена та презентована Дорожня карта імплементації мовної статті Закону України «Про освіту», в якій запропоновано гнучкий підхід до імплементації, що дозволить виробити індивідуальні моделі, що враховуватимуть особливості навчання кожної національної меншини, які проживають в Україні. Реалізація всіх заходів Дорожньої карти передбачає видовження перехідного періоду до 2023 року.

Поступово збільшується фінансування сфери освіти. Якщо у 2016 році фінансування складало 5,72% ВВП, то у 2018 році воно вже склало 6,7% ВВП.

Урядом України та Міністерством освіти і науки України забезпечено фінансову підтримку старту «Нової української школи» в поточному році шляхом надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 1 905 млн. гривень.

Упродовж 2018 року було створено 199 опорних шкіл. Станом на 01.08.2018 р. функціонує 537 опорних шкіл, 988 філій.

Запроваджена підтримка з державного бюджету місцевим бюджетам для забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами. В

2018 році 304 млн. грн. скеровується на надання корекційно-розвиткових послуг дітям, а також на придбання корекційних засобів навчання; 100 млн. грн. – на оснащення інклюзивно-ресурсних центрів; 100 млн. грн. – на методичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності навчальних закладів для централізованої закупівлі наборів сучасних методик проведення комплексної оцінки (діагностики) розвитку таких дітей. У 2017/2018 році були організовані 5033 інклюзивні класи у 2620 закладах загальної середньої освіти. В інклюзивних класах навчалося 7179 дітей з особливими освітніми потребами, що на 71,7% відсотків більше, ніж у попередньому (у 2016/2017 – 4180). Також збільшилася кількість асистентів учителів на 104 % - 3732 асистента вчителя (у 2016/2017 - 1825 асистентів).

У 2018/2019 році учні перших класів усіх українських шкіл навчатимуться за новим Державним стандартом, який було затверджено у лютому 2018 року. Із метою його апробації у 2017-2018 навчальному році було започатковано й успішно проведено пілотний експеримент у 100 школах по всій Україні.

У 2018 році було підготовлено та подано до друку одночасно підручники для трьох паралелей: 1-х, 5-х та 10-х класів. Це більше 300 назв підручників (у тому числі і перекладні для шкіл з викладанням мовами національних меншин), загальним накладом 15 099 293 примірники. Такий великий обсяг учнівської літератури в Україні друкується вперше.

Упродовж 2017–2018 н. р. проведено масштабне підвищення кваліфікації 22 тис. учителів початкової школи та 18,5 тис. учителів іноземних мов, які будуть навчати першокласників.

Розроблено та затверджено Професійний стандарт вчителя початкових класів, який став першим професійним стандартом в Україні, затвердженим на національному рівні. Ним визначено 8 професійних функцій педагога початкової школи та схарактеризовано вимоги до професійної компетентності.

У 2017-2018 навчальному році продовжено системну роботу з модернізації професійної освіти. На фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти у Державному бюджеті на 2018 рік спрямовано видатки на:

здобуття учнями закладів професійної (професійно-технічної) освіти повної загальної середньої освіти обсягом 2,1 млрд грн (освітня субвенція);

модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти – 100,0 млн грн.

підготовку кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за професіями загальнодержавного значення – 119 млн грн.

З метою оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти у 2018 році передбачено відкриття 50 сучасних навчально-практичних центрів (за кошти державного бюджету) на базі діючих ПТНЗ. З метою оновлення змісту та поліпшення якості професійно-технічної освіти протягом 2017-2018 навчального року затверджено 65 освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу. Інновацією 2017–2018 навчального року є започаткування здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою навчання. Елементи дуальної форми навчання запроваджені у 46 закладах професійної (професійно-технічної)

освіти з 54 робітничих професій. До організації професійно-практичної підготовки залучено понад 300 роботодавців.

22 травня 2018 року Колегія Міністерства освіти і науки схвалила проект концептуальних засад розвитку професійної освіти «Сучасна професійна освіта», який визначає основні перспективи та пріоритетні напрями розвитку професійної освіти та обґрунтовує основні ідеї майбутнього Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту».

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» розроблено та готується до затвердження 200 стандартів вищої освіти. Науково-методичні комісії розпочали роботу з розробки стандартів освітнього рівня доктора філософії.

Вступна кампанія до закладів вищої освіти у 2018 році пройшла злагоджено і без збоїв. 58 тис 875 вступників на бакалавра (магістра медичного фармацевтичного та ветеринарного спрямувань) отримали рекомендації для зарахування на бюджет у закладах, підпорядкованих центральному органу виконавчої влади у сфері освіти, по широкому конкурсу.

У цьому році серед спеціальностей, на які було виділено найбільший обсяг державного замовлення, перше місце посідала «Середня освіта» (за усіма предметними спеціальностями) – 7 475 бюджетних місць.

Обсяги формування та виконання державного і регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у 2018 році порівняно з минулими роками зменшилися.

У порівнянні з минулим роком зменшили плани набору Вінницька, Івано-Франківська, Кіровоградська, Луганська, Полтавська, Херсонська, Хмельницька та Черкаська області.

Тенденція збільшення обсягів замовлення на підготовку кадрів за кошти місцевих бюджетів спостерігається у Закарпатській, Київській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Тернопільській та Чернівецькій областях.

Станом на 31 серпня 2018 року до закладів професійної освіти подано 89,7 тис. заяв, із них 84,8 тис – за регіональним замовленням (76%), 4,9 тис – за професіями загальнодержавного значення (63%), що разом складає 75,2 % від планових показників державного та регіонального замовлення (119,4 тис. осіб).

Набір учнів до закладів професійної освіти Міністерством освіти і науки традиційно продовжено до 01 жовтня 2018 року (лист МОН від 14.08.2018 № 1/9-497).

Разом із тим, учасники засідання відзначають наявність низки проблем в освітній галузі упродовж 2017/2018 навчального року та під час підготовки навчальних закладів до 2018/2019 навчального року, виникнення яких пов'язано з проведенням децентралізації, створенням об'єднаних територіальних громад, оптимізацією мережі закладів освіти, відсутністю належного фінансового забезпечення, дефіцитом освітньої субвенції, що призвів до заборгованостей у виплатах заробітних плат учителів шкіл, недосконалістю чинного законодавства, зокрема через відсутність нормативних документів, необхідних для реалізації положень нового базового Закону України «Про освіту», а також механізмів реалізації приписів Закону України «Про вищу освіту».

Серед актуальних питань підготовки закладів загальної середньої освіти до початку нового навчального року особливої уваги та оперативного втручання потребує питання вчасного забезпечення підручниками. Проблема несвоєчасного друку та доставки підручників, що виникла цього року, пов'язана з низкою чинників: блокуванням закупівель видавництвами через судові позови; обмеженими поліграфічними потужностями України (адже загальний наклад друку підручників у 2018 році становить 18,5 млн. примірників, що у 2 рази вище, ніж зазвичай); недосконалою процедурою експертизи підручників; інституційною слабкістю ІМЗО.

Невідкладним питанням є також удосконалення формули розподілу освітньої субвенції. Зокрема, апробація такої формули виявила окремі її недоліки, як наприклад, неврахування поділу класи на групи при вивченні окремих предметів, неврахування реального контингенту учнів у закладах загальної середньої освіти, невідповідність розрахункового показника наповнюваності класів для міських ОТГ, які мають заклади загальної середньої освіти, розташовані в сільській місцевості, тощо. Крім того, відповідно статті 103-² Бюджетного кодексу України інклюзивно-ресурсні центри мають фінансуватись за кошти освітньої субвенції. Поряд із тим, у формулі розподілу освітньої субвенції не було передбачено фінансування цих установ, що викликало додаткові навантаження на місцеві бюджети.

Незабезпеченість обсягами освітньої субвенції окремих місцевих бюджетів, її нерівномірний та непропорційний розподіл між ними спричинив у тому числі невиконання або затримку виплати відпускних та допомоги на оздоровлення працівникам освіти, в окремих випадках призвів до кредиторської заборгованості в місцевих бюджетах. Так, за інформацією Профспілки працівників освіти і науки України, незабезпечено виплату відпускних і матеріальної допомоги на оздоровлення в повному обсязі педагогічним працівникам у місті Каневі, Катеринопільському і Тальнівському районах, Ротмістрівській об'єднаній територіальній громаді. Для забезпечення цих виплат педагогічним працівникам у зазначених регіонах за серпень потрібно понад 7 мільйонів гривень освітньої субвенції (Черкаська область). Червні-липні 2018 року у містах обласного значення Чортків, Бережани, Кременець та у Борсуківській ОТГ Лановецького району (Тернопільської області) мала місце затримка виплати відпускних та допомоги на оздоровлення працівникам освіти у зв'язку з нестачею коштів освітньої субвенції, яку частково вдалося ліквідувати за рахунок коштів місцевих бюджетів. У м. Кременець станом на 20.08.2018 року заборгованість не ліквідовано, незважаючи на втручання обласної державної адміністрації.

У процесі здійснення заходів з метою запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903, виникла низка проблем, зокрема:

- Помісячний розподіл лімітних призначень коштів освітньої субвенції для закупівлі дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання та відповідного мультимедійного контенту для «Нової української школи» не давав

можливості здійснити розрахунок з постачальником у повному обсязі та, як наслідок, забезпечити заклади освіти відповідним обладнанням.

- Розподілення коштів освітньої субвенції на рівні обласних рад для закупівлі меблів, обладнання тощо для «Нової української школи» в більшості областей відбулося в червні/липні цього року, що через необхідність проведення тендерних процедур значно відтермінувало підготовку закладів освіти до початку нового навчального року. Відсоток співфінансування з окремих місцевих бюджетів закупівлі дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання для закладів загальної середньої освіти та їх доставка значно перевищив визначений постановою Кабінетом Міністрів України № 237 від 04.04.2018 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа”».

Проблемним є питання кадрового забезпечення закладів загальної середньої освіти. Так, за інформацією обласних державних адміністрацій та профспілки працівників освіти і науки України, станом на 21.08.2018 р. у закладах загальної середньої освіти Виноградівського району Закарпатської області налічується 95 вакантних посад педагогічних працівників. У Берегівському районі стоїть гостра потреба у вчителів української мови та літератури, математики, історії України, фізичної культури, вихователів закладів дошкільної освіти. Існує проблема забезпеченості педагогічними кадрами малокомплектних закладів загальної середньої освіти, які розташовані у віддалених районах і в яких немає повного тижневого навантаження з того чи іншого предмету. Зокрема, за результатами моніторингу ринку праці в Івано-Франківській області у територіально відділених малокомплектних закладах загальної середньої освіти спостерігається найбільша потреба у фахівцях зі спеціальності «Інформатика», «Соціальний педагог», «Практичний психолог» тощо. Відтак, 1415 педагогічних працівників викладають 3 і більше навчальні дисципліни, з них – 1073 у сільській місцевості.

Серед проблем підготовки закладів освіти до нового навчального року, де перебувають діти з особливими потребами, важливо відзначити проблему відсутності в Україні єдиного державного реєстру дітей з особливими потребами, що значно ускладнює навчально-методичне, корекційно-реабілітаційне, кадрове забезпечення їхнього навчання. Також потребують удосконалення штатні нормативи діяльності навчально-реабілітаційних центрів для дітей з особливими потребами різних нозологій, зокрема для роботи з дітьми раннього віку, консультативної допомоги батькам та ін. Особливої уваги вимагає питання нинішньої оптимізації спеціальних навчальних закладів для дітей з особливими потребами. Така оптимізація повинна проводитись з урахуванням можливостей розгортання повноцінного інклюзивного навчання в тому чи іншому регіоні. Потребують вирішення проблеми архітектурної доступності для дітей з інвалідністю у більшості закладів освіти України (наявність пандусів, ліфтів, обладнання туалетних кімнат тощо); забезпечення сучасними технічними корекційно-реабілітаційними засобами навчання (звукопідсилююча апаратура для дітей з порушеннями слуху; оптично збільшувальні, озвучуючі прилади для дітей

з порушеннями зору, брайлівські принтери) та навчання педагогів експлуатації сучасних технічних засобів та апаратури.

Комітет звертає увагу на необхідність посилення уваги до вирішення питання забезпечення доступу дітей до здобуття дошкільної освіти відповідно до потреб (станом на серпень 2018 року черга на влаштування до дошкільних навчальних закладів становить 46,2 тисяч дітей, у тому числі найбільші черги є в Дніпропетровській області (4977 дітей), у Львівській області (4200 дітей), м. Київ (3495 дітей). Натомість у 2016 році вона складала 78,5 тисяч дітей); створення додаткових місць у функціонуючих дошкільних навчальних закладах (у 2018 році створено додаткових 8485 місць, що становить станом на серпень 2018 року 25% від запланованих), введення в експлуатацію новобудов, відновлення діяльності закладів, що використовуються не за призначенням.

В учасників засідання викликають особливі застереження щодо питань фінансового забезпечення і подальшого функціонування закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації, у першу чергу тих, які є структурними підрозділами закладів вищої освіти.

З початку 2018 року Міністерство освіти і науки України здійснювало відповідне фінансування за рахунок скорочення або відтермінування непершочергових видатків за іншими бюджетними програмами з метою запобігання зриву освітнього процесу та соціального невдоволення освітян, що дозволило на мінімальному рівні забезпечити функціонування коледжів та технікумів протягом січня – серпня поточного року, включаючи успішне проведення вступної кампанії, вчасну й у повному обсязі виплату відпускних та матеріальної допомоги на оздоровлення педагогічним працівникам тощо.

На початок нового навчального року вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації знову залишились повністю без фінансових ресурсів. Існує реальна небезпека нестачі коштів для технікумів та коледжів на листопад та грудень, що може призвести до зриву освітнього процесу внаслідок зростання видатків на опалення. У такій ситуації доцільно здійснити черговий перерозподіл коштів.

Комітет звертає увагу на проблему розроблення механізмів передачі закладів системи професійно-технічної освіти до комунальної власності територіальних громад. Включення об'єктів, право власності на які не зареєстровано за державою, до проекту відповідного акту Уряду про передачу професійно-технічних навчальних закладів з державної у комунальну власність є неприпустимим, оскільки порушує частину другу статті 2 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності».

Також актуальним є питання формування показників регіонального замовлення та фінансування підготовки кваліфікованих кадрів з бюджетів міст обласного значення – обласних центрів. Міськими радами міст обласного значення – обласних центрів ряд функцій з управління державними закладами професійної освіти, що розташовані на їх території, виконуються не в повному обсязі, а саме:

- не погоджуються показники регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих кадрів в обсягах, сформованих обласними державними адміністраціями та погоджених регіональними радами професійно-технічної

освіти, що не відповідає запитам здобувачів професійних кваліфікацій та регіонального ринку праці (м. Дніпро);

- не здійснюються в повному обсязі заходи з врегулювання кадрових питань, зокрема не укладаються додаткові угоди та контракти з керівниками закладів професійної освіти, не затверджуються Положення про проведення конкурсного відбору та склад кадрових комісій (Житомирська, Дніпровська та Запорізька міські ради).

У зв'язку з вищезазначеним, Комітет вирішив:

1. Інформацію Міністерства освіти і науки України стосовно підсумків розвитку національної системи освіти у 2017/2018 навчальному році та першочергових завдань на новий 2018/2019 навчальний рік взяти до відома.

2. Рекомендувати Верховній Раді України:

2.1. Прискорити розгляд проекту Закону України проект Закону про внесення змін до пункту з розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про освіту" щодо уточнення деяких положень (реєстр. № 8046 від 15.02.2018), поданий Кабінетом Міністрів України, з урахуванням рішення Комітету з питань науки і освіти щодо зазначеного законопроекту.

2.2. Прискорити розгляд проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів" (реєстр. № 8269 від 13.04.2018).

2.3. Прискорити розгляд проектів Закону України «Про фахову передвищу освіту» (реєстр. № 8321 від 24.04.2018) та Закону України «Про фахову передвищу освіту» (реєстр. 8321-1 від 08.05.2018).

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

3.1. Прискорити внесення на розгляд Верховної Ради України проекти Закону України «Про професійну освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту дорослих».

3.2. Внести зміни до Формули розподілу освітньої субвенції, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088, які, зокрема, передбачають:

- врахування реального контингенту учнів закладів загальної середньої освіти;

- застосування коригуючого коефіцієнту приведення кількості педагогічних ставок у зв'язку з поділом класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти;

- зменшення розрахункової наповнюваності класів для міських ОТГ, які мають заклади загальної середньої освіти, розташовані в сільській місцевості;

- приведення до відповідності статті 103² Бюджетного кодексу України щодо фінансування інклюзивно-ресурсних центрів за кошти освітньої субвенції.

3.3. Збалансувати обсяг освітньої субвенції у 2018 році з метою попередження заборгованості виплат заробітних плат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, зокрема шляхом розподілу додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти, а також перерозподілу залишків освітньої субвенції місцевих бюджетів.

3.4. Внести зміни до Державного бюджету України щодо збільшення на 2018 рік бюджетних призначень для Міністерства освіти і науки України за бюджетною програмою 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівня акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики».

3.5. З метою забезпечення рівного доступу до загальної середньої підготувати зміни до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 24 грудня 2015 року № 911-VIII стосовно можливості фінансування за рахунок освітньої субвенції закладів загальної середньої освіти з наповнюваністю до 25 учнів, які розташовані у географічно віддалених місцевостях.

3.6. Внести зміни до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України, передбачивши видатки на професійну (професійно-технічну) освіту (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної та інших закладах державної та/або комунальної власності) тільки з обласних бюджетів.

3.7. Внести зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017р. №831-р «Питання управління державними закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підпорядкованими Міністерству освіти і науки» передбачивши передачу функцій з управління державними закладами професійної освіти на рівень обласних та Київської міської державних адміністрацій.

3.8. Доручити Міністерству фінансів України при підготовці проекту Державного бюджету України на 2019 рік забезпечити реалізацію наступних пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти щодо:

- належного фінансування закладів дошкільної та позашкільної освіти, закладів загальної середньої освіти;

- підвищення оплати праці педагогічних працівників усіх установ і закладів освіти, а також науково-педагогічних працівників, тренерів-викладачів; затвердження схеми посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних і науково-педагогічних працівників відповідно до Закону України «Про освіту»;

- належного фінансування програми “Шкільний автобус” за принципом співфінансування з Державного бюджету України та місцевих бюджетів;

- належне фінансування видання, придбання, зберігання та доставки підручників і навчальних посібників для учнів закладів загальної середньої освіти державної та комунальної власності;

- фінансове забезпечення ремонту, облаштування та поновлення меблів у гуртожитках для студентів закладів вищої освіти і закладів професійної (професійно-технічної) освіти; функціонування бібліотек закладів загальної

середньої освіти.

3.9. Здійснити заходи, спрямовані на посилення відповідальності органів державної виконавчої влади, зокрема місцевих, за фінансування статей видатків на видання, придбання, зберігання та доставку підручників і посібників для учнів, вихованців системи загальної середньої освіти.

3.10. Розробити дієвий механізм фінансування ПТНЗ з державного, місцевих бюджетів та багатоканального фінансування.

3.11. Спростити процедури тендерних закупівель для закладів освіти з урахуванням їх специфіки.

3.12. Розробити проекти змін до законів України та інші нормативно-правові акти для спрощення порядку отримання документів на право власності стосовно майна та земельних ділянок державними та комунальними навчальними закладами.

3.13. Доручити Міністерству економічного розвитку і торгівлі України спільно з Міністерством соціальної політики України, Міністерством освіти і науки України та іншими центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких знаходяться заклади вищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти здійснити роботу щодо удосконалення методики визначення потреби держави у фахівцях з вищою, фаховою передвищою та професійною (професійно-технічною) освітою, а також обсягів державного та регіонального замовлення на підготовку вищезазначених фахівців з урахуванням реальних потреб економіки у трудових ресурсах та проблем регіонального розвитку з метою формування обсягів підготовки на 2019 рік.

3.14. Підготувати зміни до законодавства, що передбачають розширення категорії учнів, які мають право на харчування за рахунок бюджетних коштів у закладах загальної середньої освіти денної форми навчання, зокрема для дітей, батьки, яких загинули при виконанні службових обов'язків; дітей, батьки яких є учасниками антитерористичної операції та бойових дій або загинули під час виконання службових обов'язків у зоні проведення антитерористичної операції; дітей із сімей, вимушено переселених з тимчасово окупованих територій та районів проведення антитерористичної операції на Сході України.

3.15. Розробити систему податкових і фінансово-кредитних механізмів для залучення коштів роботодавців, приватного сектора в інвестування розвитку професійної освіти, наукової та інноваційної діяльності в освіті.

4. Рекомендувати Міністерству освіти і науки України

4.1. Визначити першочерговість таких заходів на наступний 2018/2019 навчальний рік:

У сфері дошкільної освіти

- Розвиток мережі дошкільних навчальних закладів відповідно до «Плану подолання черги в дошкільні навчальні заклади до 2020 року»;

- Запровадження механізму фінансування з державного бюджету інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти.

У сфері загальної середньої освіти з метою реалізації реформи «Нова Українська школа»:

- запровадження у всіх перших класах закладів загальної середньої освіти нового Державного стандарту початкової освіти, а також нових навчальних програм і методик, розроблених на компетентнісній основі;
- пілотування 2-го класу «Нової української школи»;
- перепідготовку вчителів, які в 2019/2020 навчальному році почнуть працювати з дітьми в перших класах;
- реалізацію Концепції педагогічної освіти;
- підготовку нового Державного стандарту для базової школи (5-9 клас);
- створення нової системи закупівлі та доставки шкільних підручників (експертиза, замовлення, друк, логістика);
- розвиток мережі інклюзивно-ресурсних центрів та їх належне фінансування;
- збільшення мережі опорних шкіл із урахуванням потреб здобувачів освіти.

У сфері професійної (професійно-технічної) освіти

- затвердження Концепції реформування професійної (професійно-технічної) освіти;
- оновлення матеріально-технічної бази професійної (професійно-технічної) освіти;
- оновлення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти;
- удосконалення управління та фінансування;
- розвиток приватно-державного партнерства.

У сфері забезпечення якості вищої освіти:

- прийняття сучасних стандартів вищої освіти;
- затвердження Концепції дуальної освіти;
- проведення державної атестації закладів вищої освіти у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності;
- розширення переліку спеціальностей, за якими вступ на магістратуру відбувається шляхом проведення зовнішнього незалежного оцінювання;
- забезпечення діяльності Національного агентства забезпечення якості вищої освіти.

4.2. Підготувати зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» у частині включення ліцензування закладів позашкільної освіти.

4.3. До підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки України типових освітніх програм залучати у тому числі педагогічні заклади вищої освіти.

4.4. Сприяти розробленню та реалізації гнучких програм неформальної освіти на базі закладів вищої освіти, професійних (професійно-технічних) закладів освіти для військовослужбовців, які постраждали у ході бойових дій, а також під час участі в операціях з підтримання миру і безпеки; для осіб, які мають обмежений доступ до формального ринку освітніх послуг: безробітних у містах і селах (включаючи безробітну молодь), людей з обмеженими можливостями; сільське населення); людей з низьким рівнем доходу; зайнятих у соціальній бюджетній сфері (наприклад, бібліотекари, медичні працівники); людей з

сімейними обов'язками (самотні мати / батько, особи, які працюють, що мають непрацевдатних утримувачів, багатодітні сім'ї); осіб старшого віку (пенсіонерів) у містах і селах; представників маргіналізованих груп (безхатні громадяни, мігранти, особи, що відбувають покарання / колишні ув'язнені) та ін.

5. Рекомендувати департаментам (управлінням) освіти і науки обласних та Київської міської державних адміністрацій, іншим місцевим органам управління освітою, керівникам закладів освіти:

5.1. З метою забезпечення доступності до якісної освіти вжити заходів щодо:

- розширення мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності, у тому числі шляхом урізноманітнення моделей організації дошкільної освіти;

- продовження практики повернення будівель та інших приміщень колишніх дошкільних закладів, які були виключені із переліку дошкільних і (або) залишаються у комунальній власності, та забезпечення використання усіх приміщень дошкільних закладів за їх прямим призначенням;

- удосконалення роботи системи електронного обліку дітей дошкільного віку для влаштування у дошкільні заклади;

- розвантаження груп у закладах дошкільної освіти і відкриття нових груп/закладів;

- забезпечення інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній простір шляхом створення умов для їх навчання в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти;

- впровадження інклюзивної освіти у дошкільних навчальних закладах;

- вжиття заходів з метою розширення мережі закладів позашкільної освіти у сільській місцевості. Сприяти передачі вивільнених приміщень унаслідок оптимізації мережі сільських шкіл у користування для проведення позашкільної роботи, організації дозвілля учнів у вільний від навчання час;

- активізації роботи з обдарованими і талановитими дітьми, створювати умови для розвитку їх творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти та самореалізації;

- вжиття заходів щодо вирішення проблемних питань фінансування професійно-технічних навчальних закладів, зокрема виплати заробітної плати, стипендії та оплати енергоносіїв, комунальних послуг.

- забезпечення функціонування опорних шкіл та сприяння розширенню мережі таких закладів;

- забезпечення навчальних закладів працівниками психологічної служби з метою організації належного психологічного і соціального супроводу дітей, постраждалих внаслідок військових дій, а також їх батьків;

- посилення та урізноманітнення форм і методів національно-патріотичного виховання дітей та молоді з активним залученням до цього органів учнівського самоврядування та громадських організацій;

- зміцнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази.

6. Національній академії наук України, Національній академії педагогічних наук України:

6.1. Здійснити комплексну експертизу змісту підручників та освітніх програм для Нової української школи.

7. Контроль за виконанням Рішення Комітету покласти на підкомітет з питань освіти (Кремінь Т.Д.).

**Перший заступник
Голови Комітету**

Співаковський О.В.